

LIETUVOS ŠVIETIMO IR MOKSLO PROFESINĖ SAJUNGA

J. Jasinskio 9 - 400, 01112, Vilnius.

Tel. +370 68227745, +370 62036179 info@svietimoprofsajunga.lt

www.svietimoprofsajunga.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre įm. kodas 305187044

Savivaldybių merams

*Kopija:
Švietimo įstaigų vadovams*

2025-01-15 Nr. Sd-010

DĖL LIETUVOS ŠVIETIMO IR MOKSLO ŠAKOS KOLEKTYVINĖS SUTARTIES TAIKYMO

Lietuvos švietimo ir mokslo profesinė sąjunga (toliau – LŠMPS) informuoja, kad 2024 m. spalio 21 d. LŠMPS, Švietimo ir mokslo profesinė sąjunga „Solidarumas“, Lietuvos profesinė sąjunga „Sandrauga“, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota Švietimo, mokslo ir sporto ministerija pasirašė 2017 m. lapkričio 22 d. Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinės sutarties pakeitimą Nr. S-550 (toliau – ŠKS).

Atsižvelgiant į tai, kad LŠMPS yra aukščiau įvardintos kolektyvinės sutarties šalis, prašome užtikrinti, kad švietimo įstaigų vadovai būtų informuoti ir susipažinę su ŠKS (pridedama) nuostatomis bei jų taikymu **visiems LŠMPS nariams**.

LŠMPS atkreipia dėmesį, kad vadovaujantis ŠKS nuostatomis:

- Sutarties galiojimo laikotarpiu Profesinės sąjungos nariui nustatomos trys papildomos apmokamų kasmetinių atostogų dienos, kurios panaudojamos suderinus su darbdaviu mokinių (studentų) atostogų metu (mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo arba neformaliojo švietimo programą, - laikotarpiu, kuomet dėl sumažėjusio lankomumo mažinamas klasių (grupių) skaičius arba kitu suderintu su darbdaviu metu, mokslą ir studijas aptarnaujantiems neakademiniams darbuotojams – suderintu su darbdaviu metu). Šios papildomos kasmetinių atostogų dienos turi būti išnaudojamos per kalendorinius metus, kitu atveju jis praranda teisę į tokias dienas. Tokios papildomos mokamų kasmetinių atostogų dienos pridedamos, neatsižvelgiant į tai, kad Profesinės sąjungos nariui priklauso teisė į pailgintas ir (ar) papildomas atostogas Vyriausybės nustatyta tvarka (ŠKS 14 p.);

- Sutarties galiojimo laikotarpiu Profesinės sąjungos nariui suteikiamos iki 10 darbo dienų mokymosi atostogos per metus, paliekant už jas vidutinį jo darbo užmokestį, arba iki 20 darbo dienų mokymosi atostogos per metus, paliekant už jas 50 procentų vidutinio jo darbo užmokesčio, atsižvelgus į besimokančiojo poreikius. Profesinės sąjungos narys turi pasirinkti iki

10 darbo dienų arba iki 20 darbo dienų mokymosi atostogas. Tokios mokymosi atostogos suteikiamos pagal formaliojo švietimo programas, pagal šias programas vykdančių švietimo tiekėjų pažymas ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas. Šios mokymosi atostogų dienos turi būti išnaudojamos per kalendorinius metus, kitu atveju jis praranda teisę į tokias dienas (ŠKS 15 p.);

- Sutarties galiojimo laikotarpiu per vienus kalendorinius metus Profesinės sąjungos narys, pasijutęs prastai ar suplanuotam vizitui į gydymo įstaigą, turi teisę gauti iki 5 darbo dienų sveikatai gerinti, bet ne daugiau nei darbo dienų sveikatai gerinti gali būti skiriama pagal atitinkamų metų nacionalinę kolektyvinę sutartį, mokant už jas vidutinį jo darbo užmokestį. Dienos sveikatai gerinti suteikiamos informavus darbdavį (ŠKS 16 p.);

- Profesinių sąjungų atstovaujamojų ir (arba) valdymo organų narius Profesinių sąjungų posėdžiams ir jų pareigoms atlikti atleisti nuo darbo 72 darbo valandas per metus ir už šį laiką jiems mokėti vidutinį darbo užmokestį (ŠKS 11 p.);

- Profesinių sąjungų nariams sudaryti galimybę dalyvauti profesinių sąjungų rengiamuose seminaruose, konferencijose, mokymuose ir kituose renginiuose, suteikiant 3 darbo dienas per metus, už kurias mokamas vidutinis darbo užmokestis. Įstaigos vadovui ir darbuotojui susitarus, šis laikas gali būti ilgesnis ir už jį gali būti mokamas vidutinis darbo užmokestis. Apie įstaigos darbuotojo, profesinės sąjungos nario dalyvavimą šiuose renginiuose Profesinė sąjunga raštu praneša darbdaviui ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas (ŠKS 12 p.);

- Sutarties galiojimo laikotarpiu per vienus kalendorinius metus, suderinus su darbdaviu, Profesinės sąjungos nariui suteikiamos iki 3 darbo dienų per metus atostogos savišvietai ir savanorystei, paliekant už jas vidutinį Profesinės sąjungos nario darbo užmokestį. Šios atostogos mokytojams suteikiamos mokinių atostogų metu (mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo arba neformaliojo švietimo programą, – laikotarpiu, kuomet dėl sumažėjusio lankomumo mažinamas klasių (grupių) skaičius arba kitu suderintu su darbdaviu metu), dėstytojams – laisvu nuo pedagoginio darbo metu. Pasinaudojimas atostogomis savišvietai ir savanorystei iš Profesinės sąjungos nario neatima teisės pasinaudoti šios Sutarties 14 punkte numatytomis papildomomis mokamomis kasmetinėmis atostogomis, ir atvirkščiai. Šios atostogų dienos turi būti išnaudojamos per kalendorinius metus, kitu atveju Profesinės sąjungos narys praranda teisę į tokias atostogas (ŠKS 17 p.);

- Esant galimybei, darbdavys turi tenkinti Profesinės sąjungos nario prašymą nuotolinio darbo organizavimo formą taikyti funkcijoms, kurios gali būti atliekamos kitoje, negu yra darbovietė, vietoje, išskyrus ugdymą ar studijas kontaktiniu būdu, ar kitas veiklas, kurios įstaigoje organizuojamos kontaktiniu būdu (pvz., susitikimus, posėdžius ir kita) (ŠKS 23 p.);

- Profesinės sąjungos nario darbo sutartyje sulygta darbo laiko norma darbdavio iniciatyva gali būti mažinama tik su darbuotojo rašytiniu sutikimu, esant objektyvioms priežastims (ŠKS 21 p.).

Papildomai LŠMPS atkreipia dėmesį, kad ŠKS yra numatytos tam tikros pareigos ir darbdaviams:

- Darbo apmokėjimo sistema nustatoma kolektyvine sutartimi. Kai nėra tai nustatančios kolektyvinės sutarties, darbo apmokėjimo sistemą privalo patvirtinti darbdavys ir padaryti prieinamą susipažinti visiems darbuotojams. Ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo, neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjų švietimą papildančio ugdymo mokyklose, kurių teisinė forma yra biudžetinė įstaiga, darbo apmokėjimo sistema ir jos pakeitimai **suderinami su įstaigoje darbdavio lygmeniu veikiančia Profesine sąjunga**, darbdavio ir darbdavio lygmeniu veikiančios Profesinės sąjungos sutartais terminais (ŠKS 19 p.);

- Vienasmenis ir kiti profesinės sąjungos valdymo organai negali būti atleisti iš darbo darbdavio iniciatyva ar darbdavio valia be išankstinio darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos sutikimo. Darbdavys, prašydamas profesinės sąjungos sutikimo, privalo pateikti profesinei sąjungai visą su sutikimo suteikimu susijusią aktualią ir reikalingą informaciją (ŠKS 25 p.);

- Psichologinis smurtas, priekabiavimas ir diskriminacija yra nepriimtini ir negali būti toleruojami, kaip ir negali būti toleruojami neteisingi kaltinimai tokiu elgesiu. Darbdavio lygmens profesinė sąjunga, gavusi informaciją apie darbdavio darbuotojo patiriamą psichologinį smurtą, priekabiavimą ar diskriminaciją, turi teisę pasiūlyti į pareigas priėmusiam asmeniui ir (arba) organui pariteto principu sudaryti komisiją gautai informacijai apie darbdavio darbuotojo patiriamą psichologinį smurtą, priekabiavimą ar diskriminaciją ištirti (toliau – Komisija). Tokiais atvejais į pareigas priėmęs asmuo ir (arba) organas per tris darbo dienas privalo į Komisiją skirti savo atstovus. Komisijos nariai, prieš pradėdami darbą, pasirašo konfidencialumo pasižadėjimą saugoti ir neatskleisti informacijos, kuri jai taps žinoma dėl nagrinėjimo atvejo. Komisijos posėdžiai yra uždari. Komisija, nagrinėdama galimo psichologinio smurto, priekabiavimo ar diskriminacijos atvejį, privalo laikytis diskretiškumo, siekdama apsaugoti visų dalyvaujančių šalių orumą bei privatumą, ir užtikrinti nešališką atvejo nagrinėjimą bei sąžiningą elgesį visų šalių atžvilgiu. Komisija turi teisę išklausti liudininkus, pasitelkti išorės pagalbą (ekspertus), pateikti savo išvadas ir rekomendacijas į pareigas priėmusiam asmeniui ir (arba) organui. Komisija turi išnagrinėti galimo psichologinio smurto, priekabiavimo ar diskriminacijos atvejį ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo Komisijos sudarymo dienos. Į pareigas priėmęs asmuo ir (arba) organas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo išvadų ir rekomendacijų gavimo dienos turi jas įvertinti ir atsakymą dėl priimtų sprendimų raštu pateikti Komisijai. Komisijos šalims nepavykus susitarti,

surašomas nesutarimų protokolą, jis perduodamas įstaigos, įmonės ar organizacijos savininkui ir aukštesnei nei darbdavio lygmens profesinių sąjungų organizacijai (ŠKS 28 p.);

- Visų lygmenų darbdaviai atitinkamo lygmens profesinės sąjungos prašymu pateikia jai informaciją, kurios reikia teisės aktais reglamentuojamai profesinės sąjungos veiklai užtikrinti. Informacija teikiama, vadovaujantis asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais (ŠKS 29 p.);

- Profesinė sąjunga ir darbdavys darbdavio lygmens kolektyvinėje sutartyje gali susitarti, kad darbo tarybos funkcijos kolektyvinės sutarties galiojimo laikotarpiu perduodamos vykdyti profesinei sąjungai. Darbo tarybos veikla pasibaigia įsigaliojus tokiai kolektyvinei sutarčiai. Tokia kolektyvinė sutartis turi būti patvirtinta visuotiniame darbdavio darbuotojų susirinkime (konferencijoje) (ŠKS 30).

LŠMPS prašo užtikrinti, kad visi švietimo įstaigų vadovai būtų susipažinę ir tinkamai taikytų aukštesnio lygmens kolektyvinės sutarties nuostatas.

LŠMPS dėkoja už bendradarbiavimą, užtikrinant švietimo ir mokslo sektoriaus darbuotojų darbo, ekonominių ir socialinių teisių įgyvendinimą.

PRIDEDAMA: 2017 m. lapkričio 22 d. Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinės sutarties pakeitimas Nr. S-550, 10 lapų.

Lietuvos švietimo ir mokslo
profesinės sąjungos pirmininkas

Egidijus Milešinas